

KRONIKA INSTYTUTU PASTORALNO-KATECHETYCZNEGO KUL ZA ROK AKADEMICKI 2001/2002

Instytut Pastoralno-Katechetyczny (IPK) powstał po podziale Instytutu Teologii Pastoralnej KUL w 2001 r. W roku akademickim 2001/2002 Instytut Pastoralno-Katechetyczny posiadał 6 katedr i zatrudniał 15 pracowników etatowych, pracujących w 3 specjalizacjach:

a) specjalizacja t e o l o g i i p r a k t y c z n e j (7 pracowników), w skład której wchodziły trzy katedry: Katedra Teologii Pastoralnej Ogólnej – kierownik ks. prof. dr hab. S. Bielecki; Katedra Teologii Pastoralnej Szczegółowej – kierownik ks. prof. dr hab. R. Kamiński; Katedra Socjologii Religii – kierownik bp prof. dr hab. K. Ryczan;

b) specjalizacja k a t e c h e t y c z n a (6 pracowników), w skład której wchodziły dwie katedry: Katedra Psychologiczno-Pedagogiczna – kierownik ks. prof. dr hab. S. Kulpaczyński; Katedra Katechetyki Integralnej – kurator ks. prof. dr hab. S. Kulpaczyński;

c) specjalizacja d u s z p a s t e r s t w a r o d z i n (2 pracowników) – kurator ks. prof. dr hab. R. Kamiński.

Dyrektorem Instytutu Pastoralno-Katechetycznego w okresie sprawozdawczym był ks. prof. dr hab. Ryszard Kamiński, sekretarzem – o. dr Marek Fiałkowski OFMConv. Programy i plany zajęć Instytutu przygotowywał o. dr Marek Fiałkowski. Ponadto sekretarz opracował Kronikę Instytutu Pastoralno-Katechetycznego KUL za rok 2001/2002.

Instytut Pastoralno-Katechetyczny odbył w roku sprawozdawczym 7 zebrań ogólnoinstytutowych i jedno zebranie Komitetu Redakcyjnego zeszytu teologii pastoralnej (z. 6) „Roczników Teologicznych” KUL i TN KUL.

I. KIERUNKI BADAŃ W ROKU AKADEMICKIM 2001/2002

Badania naukowe w Instytucie Pastoralno-Katechetycznym w roku akademickim 2001/2002 ogniskowały się w następujących grupach tematycznych:

– Specjalizacja teologii praktycznej zajmowała się badaniami nad formami duszpasterstwa, podmiotem duszpasterstwa oraz wypracowywaniem wytycznych dla

duszpasterstwa nadzwyczajnego w Polsce. Ponadto przedmiotem badań były modele posługi charytatywnej, duszpasterstwo charytatywne w parafii i diecezji, a także problemy ekologiczne w nauczaniu Kościoła oraz czytelnictwo religijne jako środek formacji religijnej wiernych. Następną grupą badań tej specjalizacji były postawy młodzieży szkół średnich wobec tradycji religijnej, przemiany w sferze doświadczenia religijnego młodego pokolenia oraz profetyczno-krytyczna funkcja Kościoła w społeczeństwie. Trzecia grupa badań omawianej specjalizacji dotyczyła roli Ducha Świętego w życiu i działalności duszpasterskiej Kościoła oraz znaczenia Biblii w przepowiadaniu Kościoła.

– Badania specjalizacji katechetycznej dotyczyły problematyki oceny w opinii katechetów i katechizowanych oraz problematyki katechezy grup specjalnej troski.

– Specjalizacja duszpasterstwa rodzin zajmowała się zależnością między doświadczeniem religijnym a doświadczeniem rodziców u młodzieży w świetle teorii analizy transakcyjnej, postawami wartościującymi młodzieży, a także podejmowała badania dotyczące wychowania do miłości i więzi w małżeństwie i rodzinie. Ponadto wspomniana specjalizacja zajmowała się duszpasterstwem rodzin w Polsce oraz zagrożeniami płynącymi dla rodziny ze strony środków społecznego przekazu.

II. ZAJĘCIA PROWADZONE PRZEZ PRACOWNIKÓW POZA INSTYTUTEM ORAZ STUDIA FORMACYJNE

Ks. prof. dr hab. Ryszard Kamiński prowadził seminarium w Wyższym Seminarium Duchownym w Siedlcach (w roku akademickim 2001/2002 zostało obronionych pięć prac magisterskich) oraz wykłady i seminarium na studiach licencjackich Papieskiego Wydziału Teologicznego w Warszawie – Sekcja św. Jana Chrzciciela w Siedlcach

Ks. prof. dr hab. Stanisław Kulpaczynski prowadził trzy serie warsztatów katechetycznych jednodniowych dla katechetów (Przemyśl, Zamość, Lublin). Ponadto prowadził prace magisterskie dla eksternistów w Zduńskiej Woli i Radomiu.

Ks. prof. dr hab. Stanisław Biellecki prowadził wykłady i seminarium w Świętokrzyskim Instytucie Teologicznym w Kielcach oraz w Wyższym Seminarium Duchownym w Kielcach.

Ks. dr Antoni Tomkiewicz prowadził zajęcia na Wydziale Nauk Społecznych KUL w Instytucie Pedagogiki KUL, w Instytucie Psychologii Filia KUL w Stalowej Woli oraz w Wyższym Seminarium Duchownym w Łomży.

Ks. dr Kazimierz Świes prowadził zajęcia na Wydziale Prawa Kanonicznego i Świeckiego KUL oraz na Wydziale Nauk Społecznych KUL w Instytucie Psychologii i wykłady w ramach studiów formacyjnych dla przedsiębiorców i ludzi biznesu w Tarnowie.

Dr Beata Parysiewicz prowadziła wykłady i ćwiczenia z komunikacji interpersonalnej w Archidiecezjalnym Studium Życia Rodzinnego w Lublinie.

Ks. dr Marian Zając prowadził wykłady w Wyższym Seminarium Duchownym Księży Marianów w Lublinie oraz w Wyższym Seminarium Duchownym w Tarnowie.

Ks. dr Andrzej Kiciński prowadził wykłady i seminarium w Wyższym Seminarium Duchownym w Siedlcach i Instytucie Teologicznym w Siedlcach.

Ks. mgr Wiesław Śmigiel prowadził wykłady w Wyższym Seminarium Duchownym w Pelplinie oraz w Instytucie Teologicznym Diecezji Pelplińskiej w Tczewie, w Punkcie Konsultacyjnym Uniwersytetu kard. St. Wyszyńskiego w Warszawie.

Ponadto pracownicy IPK angażowali się w zajęcia prowadzone w ramach Instytutu Nauk o Rodzinie KUL

III. ZAJĘCIA ZLECONE

W okresie sprawozdawczym zajęcia zleczone w Instytucie Pastoralno-Katechetycznym KUL prowadzili: ks. prof. dr hab. J. Wilk – WNS KUL; ks. prof. dr hab. J. Kopeć – ILH KUL; prof. dr hab. T. Kulik – AM w Lublinie; ks. dr hab. A. Drożdż – INOR; dr D. Kornas-Biela – WNS KUL; dr J. Szulich-Kałuża – WNS KUL; ks. dr Z. Krzyszowski – ITF; o. dr W. Bar – WP KUL; dr n. med. M. Olajossy – AM w Lublinie; ks. dr B. Drożdż – WSD w Legnicy; ks. dr R. Bieleń – WSD Towarzystwa Salezjańskiego w Krakowie.

IV WYKŁADY ZAGRANICZNE

Pracownicy Instytutu Pastoralno-Katechetycznego prowadzili zajęcia we Lwowie na Ukrainie (ks. R. Kamiński, ks. S. Bielecki, ks. A. Tomkiewicz, ks. K. Święs, o. M. Fiałkowski) oraz w Trnawie na Słowacji (ks. S. Kulpaczyński, ks. S. Bielecki, ks. A. Tomkiewicz, ks. K. Święs)

V URLOPY NAUKOWE

Ks. prof. dr hab. S. Kulpaczyński (w II semestrze).

Ks. dr Wiesław Przygoda – urlop habilitacyjny.

VI. AWANSE, STOPNIE I TYTUŁY NAUKOWE PRACOWNIKÓW

W roku akademickim 2001/2002 ks. dr Marian Zając, asystent Katedry Katechetyki Integralnej, został powołany na stanowisko adiunkta (1.05.2002 r). Ponadto ks. Zając został wybrany na sekretarza Rady Wydziału Teologii KUL na rok akademicki 2001/2002.

Ks. dr Andrzej Kiciński i ks. dr Marian Zając zostali mianowani rzeczoznawcami do spraw oceny programów nauczania religii i podręczników katechetycznych przez bpa K. Nycza – przewodniczącego Komisji Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski do roku 2006.

Sekretarzem zeszytu teologii pastoralnej (z. 6) „Roczników Teologicznych” KUL i TN KUL został wybrany ks. dr Andrzej Kiciński.

VII. SYMPOZJA

1. *Sympozja zorganizowane przez Instytut Pastoralno-Katechetyczny w roku akademickim 2001/2002*

W roku sprawozdawczym zorganizowano łącznie 4 sympozja. Specjalizacja katechetyki zorganizowała sympozjum w Zamościu (20.10.2001) pt. *Regionalizm w katechezie*, Ogólnopolskie Sympozjum Katechetyczne na KUL-u (16-17.11.2001) pt. *Ocena w katechezie* oraz sympozjum studencko-profesorskie w Lublinie (17.04.2002 r.) pt. *Katecheza grup szczególnej troski*. Specjalizacja teologii praktycznej zorganizowała sympozjum dla wykładowców uniwersyteckich teologii pastoralnej pt. *Status naukowy teologii pastoralnej w Nysie* (8-9.10.2001).

2. *Referaty wygłoszone na sympoziach zagranicznych*

Ks. prof. dr hab. Stanisław Biellecki wygłosił referat pt. *Korzenie nowej ewangelizacji* na synodzie eparchii sokolskiej w Brodach (Ukraina) 25.02.2002.

Ks. dr Antoni Tomkiewicz wygłosił referat pt. *Erziehung in der Waldorf-Padagogik* na XXXII Międzynarodowym Pedagogicznym Sympozjum w Obermarchtal (Niemcy) 28.08-2.09.2001.

3. *Referaty wygłoszone na sympoziach krajowych*

Ks. prof. dr hab. Ryszard Kamiński – referat pt. *Pojęcie i specyfika teologii pastoralnej* na sympozjum dla wykładowców uniwersyteckich teologii pastoralnej pt. *Status naukowy teologii pastoralnej w Nysie* (8-9.10.2001), referat pt. *Duszpasterstwo zwyczajne i nadzwyczajne* na posiedzeniu Komisji Duszpasterstwa Ogólnego Konferencji Episkopatu Polski (Zakopane, 13.01.2002) oraz referat pt. *Wyniki badań nad religijnością mieszkańców archidiecezji łódzkiej jako wyzwanie dla duszpasterzy* na zjeździe proboszczów w Łodzi (marzec 2002).

Bp prof. dr hab. Kazimierz Rycań wykład pt. *Opcja preferencyjna dla ubogich* podczas Duszpasterskich Wykładów dla Duchowieństwa we Wrocławiu (wrzesień 2001).

Ks. prof. dr hab. Stanisław Kulpaczyński – referat *Ocena w opinii katechetów i katechizowanych w oparciu o badania własne* oraz *Laudacja ks. Prof. dra hab. M. Rusieckiego* podczas Ogólnopolskiego Sympozjum Katechetycznego na

KUL-u (16.11.2001); referat pt. *Plusy i minusy współczesnej młodzieży na podstawie badań własnych* na Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej w Warszawie (23.10.2001) oraz 2 referaty: *Ocena w katechezie* i *Wybrane metody oceniania* podczas Warsztatów dla katechetów (Lublin, 11.05.2002).

Ks. dr Antoni Tomkiewicz – referat pt. *Działalność naukowa ks. prof. dr hab. P. Poręby* na Sesji naukowej „Książd prof. dr hab. Piotr Poręba – życie i twórczość” (KUL, Lublin, 08.12.2001).

S. dr H. Wróńska – referat pt. *Ocenianie testem luk* na Ogólnopolskim Sympozjum Katechetycznym na KUL-u (16.11.2001).

Ks. dr Marian Zając – referat pt. *Ocenianie testem wyborów* na Ogólnopolskim Sympozjum Katechetycznym na KUL-u (16.11.2001).

Ks. dr Andrzej Kiciński – referat pt. *Problematyka katechezy młodzieżowej w kontekście duszpasterstwa parafialnego* na Wydziale Nauki Katolickiej diecezji legnickiej (15.09.2001) oraz referat pt. *Dorosły jako podmiot katechezy* na Sympozjum Sekcji Wykładowców Katechetyki Wyższych Seminariów Duchownych w Polsce (25-26.09.2001); wykład inauguracyjny w Wyższym Seminarium Duchownym w Siedlcach pt. *Nowa ewangelizacja* (1.10.2001) i referat na spotkaniu Duszpasterstwa Nauczycieli i Wychowawców Diecezji Siedleckiej pt. *Aktualność pedagogiki św. Jana Bosko* (12.10.2001).

Dr Beata Parysiewicz – referat pt. *Model małżeństwa i rodziny w nauczaniu Kościoła Katolickiego a wychowanie i edukacja młodzieży* na Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej z Udziałem Gości Zagranicznych UŚ Filia w Cieszynie (15-16.10.2001) oraz referat pt. *Opcja na rzecz rodziny* na XXXIV Tygodniu Eklezjologicznym KUL „Czynić Kościół Domem i Kościołem” (11-15.03.2002).

Dr Helena Słotwińska – referat pt. *Dialog w nauczaniu i wychowaniu młodzieży* na sesji u księży sercanów w Warszawie (25.09.2001) oraz 2 referaty: *Działalność dydaktyczno-naukowa ks. prof. dra hab. M. Rusieckiego* i *Wykaz publikacji ks. prof. dra hab. M. Rusieckiego* na Ogólnopolskim Sympozjum Katechetycznym na KUL-u (16.11.2001).

O. dr Marek Fiałkowski – *Komunikat dotyczący tematyki badawczej Specjalizacji Teologii Praktycznej Instytutu Pastoralno-Katechetycznego KUL* na sympozjum dla wykładowców uniwersyteckich teologii pastoralnej pt. „Status naukowy teologii pastoralnej” w Nysie (8-9.10.2001).

4. *Udział w sympozjach zagranicznych i krajowych*

Ks. prof. dr hab. Stanisław Kulpaczyński brał udział w sympozjum w Weronie (Włochy, 22-27.05.2002) pt. „Kunst in der Katechese”, a także w sympozjach krajowych: „Chrześcijaństwo jutra” (Lublin, 18-21.00.2001); „Katecheza dorosłych we wspólnocie Kościoła” (Częstochowa, 25-26.09.2001); „Oblicza młodości” (Lublin, 6.10.2001); „W stulecie szkolnictwa salezjańskiego w Polsce” (Kraków, 13.10.2001); „W trosce o młodzież: edukacja – praca – obywatelstwo” (Warszawa, 22-23.10.2001).

Ks. prof. dr hab. Ryszard Kamiński, ks. dr Wiesław Przygoda, o. dr Marek Fiałkowski, ks. dr Robert Bieleń i ks. mgr lic Wiesław Śmigiel wzięli udział w Sympozjum Sekcji Pastoralistów Polskich pt. „Nowe inicjatywy duszpasterskie w Polsce” (Świder k. Warszawy, 22-23.04.2002).

Ks. dr Robert Bieleń i dr Beata Parysiewicz wzięli udział w sesji naukowej pt. „Ksiądz prof. dr hab. Piotr Poręba – życie i twórczość” (Lublin, 08.12.2001).

Ks. dr Robert Bieleń brał udział w sympozjach „Edukacja a wychowanie” (Kraków, 13.10.2001) oraz „Doradztwo organizacyjne dla Kościoła” (Ołtarzew, WSD Księży Pallotynów 4-5.04.2002).

VIII. PRZEWODY NAUKOWE*

1. *Rozprawy doktorskie*

W roku akademickim 2001/2002 w Instytucie Pastoralno-Katechetycznym przygotowano 9 rozpraw doktorskich. Promotorami tych prac byli: ks. prof. dr hab. R. Kamiński – 4; ks. prof. dr hab. S. Kulpaczyński – 2; ks. prof. dr hab. S. Bielecki – 3.

2. *Prace licencjackie i magisterskie*

W roku akademickim 2001/2002 powstało i zostało obronionych 38 prac magisterskich i 2 prace licencjackie. W roku sprawozdawczym 18 studentów II roku złożyło egzamin licencjacki i otrzymało tytuł licencjata teologii, w tym 7 na specjalizacji teologii praktycznej, 3 na duszpasterstwie rodzin i 8 na katechetyce.

3. *Recenzje*

W okresie sprawozdawczym pracownicy przygotowali: 1 recenzję habilitacyjną (ks. prof. dr hab. S. Kulpaczyński), 9 recenzji doktorskich (bp prof. K. Ryczan – 2; ks. prof. dr hab. S. Kulpaczyński – 3; ks. prof. dr hab. R. Kamiński – 1; ks. prof. dr hab. S. Bielecki – 3), 79 recenzji magisterskich i licencjackich.

IX. GOŚCIE ZAGRANICZNI

Katedra Duszpasterstwa Rodzin gościła dra Petera Hammerlicha z Mannheim, który wygłosił referat pt. *Problemy rodziny w Niemczech na przykładzie archidiecezji Freiburg* dla studentów specjalizacji duszpasterstwa rodzin (11.04.2002.).

* Szczegółowe zestawienie prac naukowych zawiera oddzielne opracowanie niniejszego tomu „Roczników” (s. 300-303).

X. PUBLIKACJE ZA ROK AKADEMICKI 2001/2002

Pracownicy Instytutu Pastoralno-Katechetycznego opublikowali w roku akademickim 2001/2002 dziesięć pozycji książkowych:

1. *Teologia pastoralna*. Red. R. Kamiński. T. 2: *Teologia pastoralna szczegółowa*. Lublin 2000 ss. 660.
2. *Ocena w katechezie*. Red. S. Kulpaczyński. Lublin 2001 ss. 400.
3. *Przepowiadanie o sakramentach w katechezie i w homilii*. Red. H. Słotwińska, W. Głowa. Lublin–Przemyśl 2001 ss. 384.
4. R. B i e l e ń. *Duszpasterstwo Rodzin we współczesnej Polsce*. Lublin 2001 ss. 540.
5. A. T o m k i e w i c z. *Podstawowe założenia pedagogiczne Rudolfa Stei-nera*. Olecko 2002 ss.16.
6. A. T o m k i e w i c z. *Podstawowe idee pedagogiczne w szkołach Waldorfskich*. Olecko 2001 ss.16.
7. Bp K. R y c z a n. *Śladami Pana. Kazania Pańskie*. Kielce 2001.
8. S. B i e l e c k i. *Postępujemy w światłości Pana. Adwentowy pociąg 2001 Homilie dla dzieci*. Kielce 2001.
9. S. B i e l e c k i. *Dovolt'e det'am prichadzat' ku mne. Kazne pre deti na rok A*. Trnava 2002.
10. S. B i e l e c k i. *Dazwolicie dzietiam prichodit da mnie*. Mińsk 2002.

Ponadto Pracownicy Instytutu Pastoralno-Katechetycznego opublikowali 50 artykułów w dziełach zbiorowych:

1. *Sto lat polskiej katechezy. Wkład wybitnych polskich katechetyków w odnowę i rozwój polskiej katechezy*. Red. R. Czekalski. Kraków 2001.
2. *Ocena w katechezie*. Red. S. Kulpaczyński. Lublin 2001.
3. *Księga Pamiątkowa poświęcona Ks. prof. A. Weissowi*. Red. S. Tylus, J. Wal-kusz. Lublin 2001.
4. *Teologia pastoralna*. Red. R. Kamiński. T. 2: *Teologia pastoralna szczegółowa*. Lublin 2002.
5. *Wyptyń na głębię. Wprowadzenie do praktyk chrześcijaństwa w świetle listu apostołskiego Jana Pawła II Novo millenio ineunte*. Red. J. Królikowski, J. Stala. Katowice 2001.
6. *Socjalizacja i wychowanie we współczesnych rodzinach polskich*. Red. H. Cudak. Piotrków Trybunalski 2001.
7. *Przemiany edukacyjne w Polsce i na świecie a modele wychowania*. Red. W. Ko-rzeniowska. Kraków 2001.
8. *Współczesna rodzina polska. Jej wymiar aksjologiczny i funkcjonowanie*. Red. H. Cudak, H. Marzec. Piotrków Trybunalski 2001.
9. *Mut zur Ethik. HRSG Verein zur Forderung der Psychologischen Menschen-kenntnnis*. Zurich 2001.
10. *Postawy społeczno-religijne diecezjan tarnowskich*. Red. W. Zdaniewicz, T. Zembrzuski. Warszawa 2001.

11. *Duszpasterstwo a wyzwania XXI wieku. Materiały z Sympozjum Pastoralistów Polskich 22-24 kwietnia 2001*. Red. J. Ostrowski. Kielce 2001.
12. *Wielki jubileusz zbawienia – czas wyzwań duszpasterskich i nowej nadziei*. Red. J. Woźniak. Lublin 2001.
13. *Wiara i rozum na progu Trzeciego Tysiąclecia*. Red. J. Łukomski. Kielce 2001.
14. *Homo Novus*. Red. A. J. Nowak. Lublin 2002.

oraz w czasopismach teologicznych:

„Roczniki Teologiczne KUL”, „Rocznik Pedagogiki Rodziny”, „Keryks”, „Katecheta”, „Psychiatria Polska”, „Przegląd Religioznawczy”, „Roczniki Naukowe Caritas”, „Theologica Thoruniensia”, „Studia Diecezji Radomskiej”, „Studia Koszalińsko-Kołobrzeskie”, „Kronika Diecezji Radomskiej”, „Wiadomości Diecezjalne Siedleckie”, „Pielgrzym”, „Katolickie Echo Podlasia”, „Zwycięstwo Niepokalanej” i „Przegląd Uniwersytecki”

W roku sprawozdawczym pracownicy Instytutu Pastoralno-Katechetycznego opublikowali ponad 40 komunikatów, recenzji i wstępów.

XI. WAŻNIEJSZE WYDARZENIA

W sierpniu 2001 r. zmarł ks. prof. dr hab. Władysław Piwowarski, wieloletni kierownik Katedry Socjologii Religii Instytutu Teologii Pastoralnej KUL. W październiku 2002 r. odbędzie się sesja naukowa poświęcona Jego osobie i działalności naukowej w Instytucie Teologii Pastoralnej.

Ukazał się II tom podręcznika pt. *Teologia pastoralna* pod redakcją ks. prof. dra hab. R. Kamińskiego. Dwutomowy podręcznik powstał z inicjatywy specjalizacji teologii praktycznej Instytutu Pastoralno-Katechetycznego KUL przy współpracy naukowców z innych ośrodków naukowych w Polsce.

Katedra Pedagogiki Rodziny została przemianowana na Katedrę Duszpasterstwa Rodzin. Głównym powodem zmiany nazwy katedry był fakt istnienia w KUL drugiej katedry o identycznej nazwie. Ponadto nowa nazwa lepiej oddaje charakter badań prowadzonych w ramach tej Katedry. Została zmieniona także nazwa Zakładu Pedagogiki Rodziny na Zakład Duszpasterstwa Rodzin. Nazwa Zakładu Teologii Pastoralnej Ogólnej została zmieniona na nazwę Zakład Teologii Pastoralnej.

W dniach 9-10 maja 2002 r. pracownicy Instytutu Pastoralno-Katechetycznego odbyli wycieczkę do Kielc. Gościny Instytutowi udzielił Biskup Kielecki, a równocześnie pracownik Instytutu Pastoralno-Katechetycznego – kierownik Katedry Socjologii Religii ks. prof. dr hab. Kazimierz Ryczan. Wspólny wyjazd służył bliższemu poznaniu się i integracji pracowników Instytutu Pastoralno-Katechetycznego. Podczas wspomnianego wyjazdu była możliwość zwiedzania katedry w Kielcach oraz sanktuarium Świętego Krzyża. Ponadto odbyło się wyjazdowe zebranie, na którym omówiono najważniejsze sprawy związane z funkcjonowaniem Instytutu.